

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Bokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četverstolpne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

St. 84.

V Gorici, v soboto dne 25. oktobra 1913.

Leto XIV.

Ali res ne bo konca?

Poročali smo že v zadnji številki, kako napeto je bilo postalo pred dobrim tednom razmerje med Avstrijo in Srbijo. Vsa stvar se je zdela naravnost neverjetna, ker je preteklo komaj dobrih štirinajst dni, odkar je bil srbski minister ski predsednik Pasić na Dunaju, kjer je konferiral tudi z grofom Berchtoldom. Takrat je bilo vse lepo mirno in dunajsko časopisje je na splošno poročalo o „zlatih“ časih, ki se nam bližajo. Seveda je moralo priti drugače, kajti prijateljstvo s Srbijo ne sme trajati predolgo, kakor se zdi nekaterim nemškim in mažarskim politikom, ker bi to znalo biti avstrijski državi na škodo. Med tem časom je par albanskih čet zopet pridivljalo v Srbijo in Srbi so jih morali pognati čez mejo. Da pa se ta stvar ne bo vedno godila, so pustili nekaj čet na ozemlju albanske „države“, katere do danes še prav za prav ni. Srbi so tudi izjavili, da bodo šli takoj nazaj, kakor hitro bo zagotovljen od albanske strani mir. Dunajski diplomatje so to stvar vzeli bolj tragično in v par dneh je imela Srbija — ultimatum, v katerem zahtevamo, da Srbija zapusti v osmih dneh albansko ozemlje, kar bi bila sicer Srbija sama storila in kar se je sedaj tudi že zgodilo.

Ultimatum pomeni bi rekli že skoro hudo vojno nevarnost in lahko smo veseli, da ni prišlo tako daleč. Zdi se nam, da bi se bilo dalo doseči tudi drugače isti uspeh, s tem si nismo koristili ničesar. Človek se vpraša nehote, zakaj ta ultimatum? V nekaterih nemških listih smo čitali obširne razloge o tej stvari, posebno pa se povdarja, da so Srbi med Albanci delali prave krvave orgije, da so klali ljudi kot jance, da so streljali kar tako za zabavo na otroke, da so pobijali noseče ženske in jim rezali otroke iz telesa, da so žive otroke nabadali na bajonete in jih nosili pred četami okoli, da so stare, onemogle Albance mučili pri živem telesu, jim rezali nosove in ušesa itd. itd. Vsega ni mogoče popisati, za to je treba domišljije. Vse to so baje Srbi počenjali v Albaniji, Albanci pa se niso niti genili, ker oni niso krvoločni ljudje kot so Srbi. Take stvari so poročali nekateri nemški listi in sicer edino avstrijsko-nemški, ne drugi. Ne laško ne drugo časopisje ni vedelo o tem ničesar povedati, kar kaže, da je stvar silno sumljiva. Res je, da so Albanci prvi udarli v Srbijo, a o tem nemški listi molčijo. Zakaj tega ne razložijo svojim bralcem? Te „grozovitosti“ srbskih vojakov so bile baje glavni vzrok, da je Avstrija posegla vmes, ker tega vendar ni mogoče dopustiti, da bi Srbi kar „iztrebili“ dobro albansko ljudstvo.

Prav! Recimo, da je vse to res, kar vedo edino nemški listi povedati, potem se nam pa čudno zdi, da se ni zgenila nobena druga država in zakli- cala Srbom, naj končajo. Tako „klanje“ je vendar nekaj, česar ne more nikdo odobravati, vendar se ni oglasila nobena država proti Srbom razun nas. Tudi kar se tiče respektiranja londonske pogodbe smo bili mi edini, ki nismo to reč za- bičevali Srbom v glavo, čeravno ni dolgo od tega, da Turki te pogodbe tudi niso priznali in vendar se ni pri nas zato nikdo pobrigal. Turki so vzeli proti londonski pogodbi Bolgarom Odrin, a pri nas je bilo vse tiho, sedaj ko se

Srbi branijo albanskih napadov, smo jim poslali ultimatum. To je več kot dvojna mera. Da ta ultimatum ni bil ravno na mestu, to potrjujejo najbolj laški listi, ki odločno priznavajo, da je laška vlada zvedela za ultimatum še le potem, ko je bil že izročen srbski vladi. Nas pa hočejo nemški listi prepričati, da je Italija postopala skupno z našo diplomacijo. Nam se zdi, da so Lahi povedali resnico, ker njim je na tem, da si pridobijo zaupanje pri srbskem ljudstvu, ne pa da Srbe odbijejo kot delamo mi.

Taki in enaki slučaji so pri nas napravili velik prepad med diplomacijo in med ljudstvom. Drugod je navadno sleherni diplomat zastopnik ljudskih misli in želj, pri nas stoji diplomacija osamljena, skoro vse avstrijsko ljudstvo ji stoji nasproti. Grof Berchtold je s svojimi diplomati in par nemškimi listi, ki odobrujejo njegove korake, drugače čisto osamljen, med narodi širom države njegova politika ni vzbudila nikjer soglasja. To dejstvo kaže, da nismo na pravi poti, da smo zavozili. Da so se n. pr. sedaj Srbi umeknili, to ni noben uspeh, ker so že sami to hoteli. Zdi se, da je hotel grof Berchtold imeti kak „uspeh“ za bodoče delegacije, ker bo treba nekoliko obračunati glede zunanje politike. Na vsak način pa to kričeče nesoglasje med diplomacijo in ljudstvom ne pomeni nič dobrega, kajti edino prava je le ona politika, ki ima svojo podlago po celi državi. Ako bo pa grof. Berchtold delal vedno le samo po svoji glavi, potem srbsko vprašanje ne bo nikdar končano.

Javne ceste in mostovi v državnem proračunu

za dobo od 1. januarja do 1. julija 1914.

Državni proračun, ki ga je c. k. vlada predložila državnemu zboru dne 22. oktobra, obsega dobo od 1. januarja do 1. julija 1914, torej pol leta, ker od leta 1914 naprej bo začejalo proračunsko leto z dnem 1. julija vsakega leta in bo končavalo z dnem 30. junija naslednjega leta. Ob prehodu od prejšnjega proračunskega leta, ki se je ujemalo s koledarskim letom ter je začejalo z dnem 1. januarja in je končavalo z dnem 31. decembra vsakega leta, trebalo je sestaviti državni proračun za dobo šestih mesecev ali pol leta, kar se je tudi zgodilo. V tem polletnem proračunu so navedeni razni zneski, katere je vlada dovolila za ceste, mostove in druga dela na suhem in ob vodovjih.

Za javne ceste na Goriškem so proračunjeni za prvo polletje 1914 naslednji zneski:

1. Leseni most čez Sočo v tiru državne ceste v Zagorju, politični okraj Gradišče, se zamenja z zidanim. Preudarek kaže potrebščine približno 750.000 K. V letih 1911, 1912 in 1913 je bil sprejet v državni proračun znesek 650.000 K. Ostali znesek 100.000 K je sprejet v predloženi polletni proračun.

2. Koroška državna cesta po soški dolini med Trnovim in Srpenico, kilometer 1147 do 1194, v političnem okraju tolminskem se preloži. Potrošek je proračunjen na 336.000 K. Do zdaj je bilo sprejetih za to cesto v državni proračun 359.700 K, od katerih

se je znesek 199.648 K porabil za druga dela. V polletni proračun je sprejet na novo znesek 15.000 K.

3. Za obrežno cesto Trst-Sesljan-Tržič, v političnem okraju Trst-Sežana-Tržič, je proračunjen potrošek 1.970.000 K. Država je obečala prispevek v znesku 600.000 K. V polletni proračun je sprejet prvi obrok državne podpore v znesku 15.000 K.

4. Za nadaljevanje ceste Dol-Otlica, politični okraj Gorica, se potrebuje še 44.000 K. K temu delu bo prispevala država 13.000 K. V državni proračun za leto 1913 je bila sprejeta prva polovica tega zneska 6.500 K. Druga enaka polovica se nahaja v polletnem proračunu.

5. Zvezna cesta Dolenje-Skriljevo-Vrhovje v političnem okraju gradiškem, bo stala 110.000 K, država prevzame od tega zneska 88.000 K. V državnih proračunih za leti 1912 in 1913 sta se nahajala prva dva obroka v znesku 58.000 K; tretji in zadnji obrok v znesku 30.000 K je postavljen v polletni proračun.

6. Cesta iz Čepovana v Gorenjo Tribušo, v političnem okraju goriškem in tolminskem bo stala 177.000 K; država je prevzela na svoj račun 123.900 K. V proračunih za leto 1912 in 1913 se je nahajal znesek 48.000 K, tretji obrok v znesku 22.000 K je sprejet v sedanjim proračunu.

7. Za popravo ceste Idriško-Livček, v političnem okraju tolminskem, bo treba 40.000 K. Država da 32.000 K. V državnih proračunih za leto 1911 in 1912 se je nahajal ves ta znesek, ali 15.161 K 52 h od tega se je porabilo za druga dela. V polletni proračun je sprejetih zopet 16.000 K.

8. Poprava vozne ceste iz Kanala v Lig in Marjino Celje, v političnem okraju goriškem, bi stala po prvotnem načrtu 65.000 K, od katerih bi prevzela država 39.000 K. Ta znesek je bil sprejet v državni proračun za leti 1911 in 1912.

Poznejši podrobni načrti razkazujejo stroškov 245.000 K, od katerih prevzame država 147.000 K. V polletni proračun je sprejet znesek 19.500 K.

9. Cesta Dobrovo-Vipolže-Št. Frjan, v okraju gradiškem in goriškem bo stala 160.000 K. Od teh prevzame država 90.000 K. V državne proračune za leto 1910 do 1913 je bil sprejet ves ta znesek, od katerega se je porabilo 37.918 K za druga dela. V polletni proračun je sprejet znesek 25.000 K.

10. Cesta iz Grgarja v Kalin Avče je proračunjena na 380.000 K. Od teh sprejme država 266.000 K. V državne proračune od leta 1909 do 1913 je bilo sprejetih 190.000 K, od katerih se je porabilo 30.934 K 54 h za druga dela. V polletni proračun je sprejet znesek 53.700 K.

Nadejamo se, da državni prispevki za druga nujna dela pridejo v proračun za leto 1914-1915.

11. Za uravnavo Soče in pritokov s hudourniki, ki je proračunjena na 11 milijonov kron, prispeva vodno-stavbena uprava 2.857.800 K. V proračunu za leto 1913 se nahaja na to ime znesek 75.000 K; v polletni proračun je sprejet znesek 94.000 K.

Izselniški zakon.

Povdarjali smo v našem listu že parkrat dejstvo, da se iz naše monarhije izseljuje leto za letom več oseb v tujino, ki ne pridejo nikdar več nazaj. Le tuptam dobi občina od tega ali onega kak bolniški račun v poravnavo kot zadnji spomin na svojega bivšega občana. V resnici je naša država kar se tiče izseljevanja danes med vsemi na prvem mestu, to je iz naših krajev se izseli največ ljudi v tuje dežele, posebno v Ameriko. Vsako leto odide, kakor kaže statistika, približno 600.000 oseb iz svoje domovine in le malo se jih vrne zopet nazaj. Sicer je število izseljencev prav težko kontrolirati, ker nimamo zato nobenega urada, kakor jih imajo druge države. Mi smo navezani le na podatke, ki jih dobimo od raznih kontrolnih postaj, ki so v večjih nemških pristaniščih kot n. pr. Hamburg, Bremen itd. Zato skoro lahko rečemo, da je število izseljencev prej večje kot manjše od omenjene svote.

O izseljeniškem zakonu se je sicer govorilo že večkrat, a zgodilo se ni dolgo nič. Marsikaj nepotrebnega je že prišlo v poslanski zbornici na dnevni red, a ta zadeva je počivala do letos do 21. t. m. Ta dan je šele vlada predložila zakonski načrt glede izselniškega vprašanja, katero potrebuje na vsak način regulacije in reforme. Posebno se bo novi zakon oziral na mladoletne in pa na mladeniče, ki so podvrženi vojaški službi. Ravno v teh dveh točkah se je grdo dosti grešilo na naših ljudeh in brezvestni agentje raznih družb so prav ostudno izkoriščali te uboge nedorasle ljudi in pa mladeniče, ki so bili za nabor. Seveda se ravno taki radi odtegnejo iz domovine, zato pa novi zakon v tem oziru ne pozna nobenega obzira. Ravno te dni so prišli na dan škandali izseljeniške družbe „Canadian Pacific“, ki ima takih slučajev na tisoče na vesti. Samo v Galiciji in Bukovini manjka v zadnjih dveh letih okoli 120.000 nabornikov, kar je za našo armado že skrajno velikega pomena. Družba „Canadian Pacific“ je spravljala take mladeniče čez mejo po večini s tujimi, ruskimi in pa s ponarejenimi avstrijskimi potnimi listi. Godile so se pri tej družbi take nerednosti, da je bil že res skrajni čas, da je vsa ta zadeva prišla na dan. Naše vojno ministerstvo ima pri tem precej zasluge, ker je ravno kontrola glede vojaških novincev dosti pripomogla k tem zanimivim odkritjem.

Novi zakon o izseljevanju govori tudi o omejitvi izseljevanja sploh, ker ga hoče tako otežkočiti, da bo le v najskrajnejših slučajih mogoče dobiti potrebne pravice. To je z ozirom na naše domače gospodarske in delavske razmere seveda le koristno in dobro, kajti na ta način bo vendar ostalo lepo število delavskih moči doma, ki bi sicer šle drugače čez morje. Eno z drugim bi pa tu morala priti tudi ekaka reforma gospodarskega vprašanja sploh, potem odpogajanje zadolženim kmetom, podpiranje kmetovalcev in domačih obrtnikov, tako da bodo tisti ljudje, ki bodo ostali doma, doma tudi hitro in zlagoma prišli do kruha. Ravno v južnih in severnih krajih naše monarhije je izseljevanje najbolj v navadi, a tudi gospodarske razmere so v teh krajih jako ne-

okoli 25 policajev obkrožilo restavracijo »Pri treh kronah« in varovalo 8 Nemcev, ki so zborovali v sobi. — In še pri zborovanju ni šlo Nemcem gladko. Neki nemški železničar je zahteval, naj se imenuje novo pevsko društvo »Deutscher Gesangverein der Staatsbahner in Görz«, drugi zborovalci so zahtevali, naj beseda »deutsch« odpade, ker bi le odbijala. Kmalu bi se bili resno sprli. Konečno je obveljalo, naj novo pevsko društvo nosi tale naslov: »Gesangverein der Staatsbahner in Görz.« — Zborovanje je trajalo do polnoči. 25 Policajev je varovalo 8 nemških zborovalcev do 11. ure zvečer in ljudje so delali svoje opazke pri tem. — Policajev je bilo torej več kakor zborovalcev. — Takega zborovanja s takim policijskim aparatom še nismo videli nikjer. Pač le v Gorici je mogoče kaj takega. Ljudje, ki so gledali ta policijski aparat, a niso niti slutili, da se vrši »Pri treh kronah« kako zborovanje, mislili so, da ima policija ponočne vaje.

Učiteljska beda. Društvo meščanskih učiteljev je izdalo pred kratkim jako resen oklic, v katerem svari pred učiteljskim poklicom, ker ni več dobiti pravočasno prostora. Na Nižjem Avstrijskem je 1000 učiteljev brez kruha na Češkem pa čez dva tisoč. Vsako leto konča toliko učiteljskih kandidatov, da bi jih bilo dovolj za cela desetletja. V tem oziru bi bila potrebna statistika ki bi izkazovala eventualna prazna mesta, da bi se mladina vedela ravnati. Na vsak način pa je dandanes težko svetovati komu, naj se loti učiteljskega zato da bi postal učitelj. Ako misli iti potem drugam, tedaj že še gre, a da bi računil na učiteljsko službo, je pač kočljivo. Na Štajerskem n. pr. so omejili število učiteljskih kandidatov s tem, da ima učiteljske le po dva letnika: eno leto prvi in tretji, drugo leto drugi in četrti itd. To bi tudi pri nas ne škodovalo, kajti tudi v našem mestu študira cela truma deklet in mladeničev za učiteljski poklic, a lahko jih polovica že naprej računi, da ne bodo prišli do kruha, ker so vsa mesta zapolnjena po večini z mladimi, krepkimi močmi, ki se še ne bodo vgenila s torišča. Na vsak način pa svetujemo pozornost in premislek!

Porotno sodišče. V torek in v sredo se je vršila pred tukajšnjim porotnim sodiščem kazenska obravnava proti 33letnemu Antonu Marchiol iz Tržiča in proti 39letnemu Ivanu Bertoz iz Červinjana, ki sta bila obtožena, da sta skušala ulomiti v červinjansko davkarijo. Marchiol je bil oproščen, Bertoz pa obsojen na pet let ječe. Bertoz oddaja v prisilno delavnico. To je edina obravnava, ki se je vršila tekom tega porotnega zasedanja.

Zaradi nenravnosti je bil obsojen od tukajšnjega sodišča Andrej Mlakar iz Zatočina na dva meseca težke ječe.

Iz ječe v umobolnico. Finančne straže so zasačile pri tihotapstvu Josipa Peternel ter ga aretirale. Peternel je v zaporih kazal sledove umobolnosti, zaradi česar so ga prevedli v umobolnico.

Izpred sodišča. Marija Persolja iz Ločnika je bila od tukajšnjega sodišča obsojena na pet dni zapora, ker je ločnikskemu slovenskemu učitelju rekla, da jo je učitelj Ceschia nagovarjal, naj pošlje svojega otroka v šolo »Lege Nazionale«, ter ji obljubil, da vkupi za otroka obleko in da ji plača 30 K. Pri obravnavi je izjavil učitelj, da je res ponudil oblačila za otroka, a da ni ponujal denarja.

Prepovedano je od okrajnega glavarstva stopiti na Velike roje, kjer imajo vojaški zrakoplovci svoje vežbališče. Tozadevni prestopki se kaznujejo z

globo od 2 do 200 K ali od 6 ur do 14 dni zapora.

Vojaška vest. Kakor poroča dunajski list »Die Zeit« bode tukajšnji pešpolk št. 47 v prihodnji pomladi premeščen v Inomost. V Gorico pa pride pešpolk št. 17 iz Celovca.

CENTRAL BIO. Jutri in v ponedeljek se bo prednašal v tem prvovrstnem kinogledišču »Mala rezidenca«. Poleg tega se nam bo predočevala velika »Vojaška parada« na dan godu Nj. Vel. cesarja, katero je komandiral ponesrečeni admiral Lanjus. Dodatno k temu bomo videli veličasten pogreb tega admirala in pa pogreb ostalih ponesrečenec pri eksploziji na strelišču pri Pulju. Med predstavami ob 5., 6. in 7. uri bode sviral orkester c. in kr. pešpolka št. 47 kakor minolo nedeljo. Vspored je velezanimiv, zato priporočamo poset teh predstav.

Odborova seja »Kolonske Zveze«. Odbornikom »Kolonske Zveze« se nanašanja, da se bo vršila prihodnja odborova seja dne 2. novembra t. l. v Vipolzah kmalu po blagoslovu.

Požar. Minulo nedeljo okoli 10. ure zvečer je izbruhnil požar v gostilni gosp. Josipa Pavletiča v Sovodnjah, katero ima v najemu Josip Cotič. Zgoraj je lesena lopa na dvorišču, ki je vezana z glavnim poslopjem. Nevarnost je bila velika da bi se tudi glavno poslopje užgalo. Nabralo se je na licu mesta mnogo ljudi, in ker je tik Vipava so ogenj omejili le na lopo in zabranili, da se ni vnelo tudi glavno poslopje. Kako je nastal ogenj, se še ne ve. Sodi se, da je kak natrikan gost šel na stran in ko je hotel — tako se sodi — zažgati cigaro, mu je goreča žveplenka padla med steljo, ki se je nahajala tam blizu. — Lopa je do tal pogorela. Živino, ki se je v lopi nahajala, so rešili. Lopa je bila zavarovana. Škode je par tisoč kron. — Omembe je vredno tudi to, da so se pri gašenju posebno odlikovale baronice Bianchi, ki so vodile celo akcijo pri gašenju.

Odkritje spomenika v Rihenberku. Slavlje 100letnice vojske pri Lipskem bode našlo tudi v Rihenberku svoj odmev in sicer jutri, dne 26. t. m. Ta dan bo namreč vojaško veteransko društvo za Goriško-Gradiščansko odkrilo v Rihenberku spomenik generalmajorju baronu Alojziju Francu Widmayer. Gm. Widmayer je bil sin advokata takratnega grofa Lanthierja. Že v mladih letih se je posvetil vojaškemu stanu, v katerem je vsled svoje hrabrosti hitro napredoval. Odlikoval se je v bojih proti Turkom in proti Francozom. L. 1813 pa je dosegel največje odlikovanje v vojski: red Marije Terezije. To leto je namreč na čelu ličanskega polka pri Zadru pripomogel, da je Zader zopet prišel k Avstriji. — Spomenik se odkrije ob vsakem vremenu ob 10. uri predpoludne. Zbirališče pred župno cerkvijo v Rihenberku. Odhod iz Gorice ob 8. uri 7 minut zjutraj.

Vlom v bolniško blagajno. V noči na nedeljo so neznani zlikovci vlomili in navrtali okrajno bolniško blagajno v Tržiču. Če bi jih ne bili pri delu presegneti in pregnali, bi se bili lahko polastili zneska 3000 K.

Blagoslovljenje temeljnega kamna Dijaškemu domu v Pazinu. V nedeljo se je vršilo v Pazinu ob krasnem vremenu blagoslovljenje temeljnega kamna Dijaškemu domu. Prisostvovalo je tej pomembni slavnosti na tisoče ljudstva iz bližnje in daljne okolice. Prišla sta v Pazin tudi škofa tržaški dr. Karlin in krški dr. Mahnič. Videli smo tudi več kanonikov s Krka in iz Poreča in tudi mnogo druge duhovščine iz okolice. — Procesija k stavbišču Dijaškega doma se je pomikala iz prošne cerkve. Na čelu

so stopale gojenke učiteljskega, za njimi mestna godba, nato dijaki-pevci, potem duhovščina, za njo pa nešteta množica ljudstva. Sv. mašo na prostem je daroval tržaški škof dr. Karlin, ki je temeljni kamen tudi blagoslovil. Krški škof dr. Mahnič je imel krasen slavlju primeren govor. Popoldne, t. j. po končani slavnosti je bil v frančiškanskem samostanu banket, katerega sta se udeležila škofa dr. Mahnič in dr. Karlin, načelnik odbora za gradnjo dr. Trinajstić, voditelj okr. glavarstva namestništveni svetnik Šorli, načelnik pazinske občine dr. Kudelič, pazinski prošt Kalac, arhitekt p. Werner, ki je priredil načrt Dijaškega doma ter mnogo drugih odličnih oseb. Vsa slavnost se je vršila v najlepšem redu in ves dan je potekel popolnoma mirno. Pazinski Italijani so sicer s težkim srcem opazovali to slavnost, a bili so popolnoma mirni, vedoč, da jim v Pazinu v kratkem popolnoma odklenka. Ta slavnost je za celo Istro jako pomembna. — Stroški za zgradbo so proračunjeni na 500.000 K.

Železnica na Učko goro. Primorsko namestništvo je dobilo od železniškega ministerstva nalog, da naj z ozirom na prošnjo lovarnske občine, ki namerava zgraditi na Učko goro ozkotirno zobčasto železnico, takoj odredi komisijonelni lokalni ogled in v slučaju ugodnega rezultata uvede postopanje za razlastitev posestnikov potrebnih zemljišč. Tako bo torej vendar železnica uresničena.

Solstvo na Tirolskem. Na Tirolskem je po najnovejši statistiki 947.000 prebivalcev in 147.693 učencev. V nemškem delu dežele je 82.930 učencev, v laškem delu pa 64.763. Število učiteljev na Tirolskem znaša 1241, učiteljic pa 1514. Meščanskih šol ni kot sedem. — Vseh ljudskih šol 1360 in od teh 61 zasebnih, ki so vse v duhovski oskrbi.

Kužne bolezni na Primorskem. Kuga na gobcu in parkljih divja v Dolini, v Klancu, v Černičah, v Šteferjanu, v Avberju, v Lokvi, v Naklem, v Štanjelu, v Štiju, v Podgradu, v Materiji in v Trstu. Svinjska kuga je v Čresu, v Dinjanu, v Pulju, v Kastvu in v Trstu. Roža pila v Renčah, v Boljuncu, v Pazinu in v Pulju. Kurja kolera v Topoljanu in v Jelšanah. V postojnskem okraju na Kranjskem so sedaj sledeče kužne bolezni: Kuga na gobcu in parkljih, svinjska kuga, roža pila in živinska jetika.

Za ceste v Albaniji. Naša vlada se je z vso očetovsko ljubeznijo začela brigati za Albanijo. Tudi dobrih cest hoče preskrbeti Albancem. V ta namen je odposlala v Albanijo že več inženjerjev, med temi tudi stavbenega nadsvetnika g. Machnitscha, ki je služboval več let v Gorici. Delo teh gospodov je gotovo jako naporno. Zato pa znašajo njih dijete 100 K na dan. Da so jim povrnjeni poleg tega tudi potni stroški, to se razume sa-

mo op. Vidi se torej, kakor se torej vidi, prišli Albanci s pomočjo avstrijske vlade prej do lepih cest nego pa naši ljudje. V Istri se nahajajo vasi kakor n. pr. Kršitla, Botonigla, Grimalda, Krbune, Skopljak, Tupljak, Grobnik itd. brez vsake cestne zveze. V te vasi vodijo le strmi in grdi kolovozi, po katerih se zamore peljati z veliko težavo le par centov sena ali par hektolitrov vina na vozu in še to je združeno z veliko nevarnostjo za življenje ljudi in živali. Že nad 40 let trkajo prebivalci teh vasi na vladna vrata za podporo oziroma za napravo boljših poti, ali vse zaman! Za te ljudi naša vlada — so namreč Hrvatje — nima denara, za Albance pa kakor se vidi ji tega ne zmanjkuje. Je pač tako! Vsaka glava ima svojo pamet.

Nova šarža pri vojaki. Od 15. novembra t. leta bomo dobili pri nas novo šaržo, namreč takozvane štabne podčastnike. To šaržo dobijo sedanji naredniki, ki služijo od 6—12 let pri armadi in se posebno odlikujejo po svojih zmožnostih in po svojih študijah. — Takih štabnih podčastnikov seveda ne bode dosti, a kogar bo sreča doletela ta bo užival lepe ugodnosti posebno za poznejšo civilno službo.

Nadškof Stadler — kardinal. Zagrebski listi poročajo, da postane sarajevski nadškof Stadler v kratkem kardinal.

Splošne konference avstrijskih škofov. Splošne konference avstrijskih škofov se se pričele v torek, dne 21. t. m. za 100.000 markov škode.

Vojaki morajo nositi brke. Ker se je v zadnjem času večkrat dogodilo, da so si vojaki in častniki brili brke pod nosom, je izdalo vojno ministerstvo strogo prepoved v tem oziru. Razun vojaštva 14. dragonskega polka, morajo vsi vojaki in častniki nositi brke. Vsako kršenje te ministerske odredbe bode primerno paznovano.

Kunschak pomiloščen. Cesar je pomiloštil morilca poslanca Schuhmeierja Kunschaka, ki je bil obsojen na smrt. Njegova kazen se spremeni v 20 letno ječo.

Važna rabsodba državnega sodišča. Dne 18. t. m. je izdalo državno sodišče važno rabsodbo v jezikovnih zadevah. Stvar je ta-le: V občini Pliberk na Koroškem, ki je po večini slovenska, so bili za časa volitev nabiti samo nemški volilni predpisi itd. Občinarji slovenske narodnosti so se radi tega pritožili na deželno vlado, a ta je njih pritožbo odbila. Koroški rodoljubi pa so se pritožili še dalje, na državno sodišče, ki je sedaj rabsodilo, da imajo slovenski občinarji prav. Temeljni državni zakon zagotavlja namreč vsem državljanom v jezikovnem oziru enakopravnost, t. j. vsi v državi govoreči se jeziki so si popolnoma enakopravni. V občini Pliberk je po ljudskem štetju toliko in toliko

Draginja je prestana

bo vskliknil vsak,
ki se o tem prepriča v trgovini

J. MEDVED - GORICA

[Gene so sledeče:]

Moška obleka K 28, 34, 40, 45.
Zimska suknja „ 20, 25, 30, 40.
Pelerina „ 15, 20 in 25.
Otročja obleka od 7 K naprej.

Prepričajte se o tem v izložbenih oknih, kjer cene jasno govore da je v resnici

Ta glas naj prodre do zadnje hiše naše domovine.

Vsem gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO
edno pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist
obmejnim slovincem.

vgodne. Ako dobi vlada denar za albanske hajduke, potem ga mora dobiti tudi za naše domače kmetovalce in rokodelce, ker ti so opora in stebri države, ne pa albanski rokovnjači.

Ena najvažnejših točk novega zakona je pa gotovo ona, ki skuša popolnoma prepovedati stalno naseljevanje naših državljanov v tujih, posebno v američkih krajih. Zato bodo prepovedane vse družbe, ki nabirajo ljud za stalno naselitev na američkih posestvih in družbe, ki kolonizirajo izvenevropske dežele z našimi delavci. Zakon smatra to kot veliko škodo našega domačega gospodarstva in domače armade, zato prepoveduje tudi take družbe, ki z naprej plačevanjem potnih stroškov itd. hočejo loviti naše domačine v svoje mreže.

Z eno besedo lahko rečemo, da bo odslej po zakonu izseljevanje temeljito oteženo ali pa zabranjeno. Država hoče svoje ljudi imeti doma pri svojih delih, kar je na vsak način hvalevredno. Seveda bo morala država tudi nekoliko gledati na to, da se bodo nekatere razmere glede gospodarstva in poljedelstva spremenile bolj na ugodno. Naj se uveljavi povsod princip: domače delo in domače plačilo domačim ljudem, **denar in ljudstvo naj ostane v državi** — in tako bo dobro za državo in še boljše za ljudstvo, ki je uredno in potrebno za služka.

Dopisi.

Kneža. (Smrekarjevi rokopisi.) O pokojnem našem rojaku župniku in slovenskem pesniku v Ameriki, preč. g. Andreju Smrekar moramo radi točnosti sledeče sporočiti: Umrli ni, kakor smo zadnjič poročali, 10. septembra t. l., temveč 9., ležal je samo dobre tri dni. Gimnazij je obiskal samo v Gorici in v Novem mestu; od tu je šel v šesti šoli z več tovariši Kranjci v Ameriko. — Američanski Slovenec od 19. sept. t. l. prinaša o njem še sledečo novico: »Rajni Rev. Smrekar je zapustil več rokopisov o svojem literarnem delovanju. Ob smrti njegovi so vsi izginili iz njegovega stanovanja. Njegova sestra pravi, da nič ne ve, kje so. — Vi Mr. Pogorelec ste bili zadnje dni zmeraj v Smrekarjevem farovžu — seveda kot »prijetelj« duhovnikov, — ali je morebiti Vam kaj znano, kam so zginili tisti rokopisi? Odgovorite nam, smo silno radovedni!« Med rokopisi se je nahajal med drugim slovenski prevod Miltonovega »Raj-a« in celega Šekspira. — Amer. Slovenec z dne 26. sept. t. l. prinaša zopet pod zaglavjem: »Kje so rokopisi?« tole: »Clevelandska Amerika« z dne 23. t. m. piše:

»Skrivnostna tatvina spisov pokojnega Rev. Andreja Smrekarja, o kateri smo poročali v preteklih številkah, je bila nekoliko pojasnjena v petek zjutraj. Na našega urednika je dospel v petek zjutraj paket iz Chicage zajedno spremljan s sledečim pismom: Cenjeni rojak! Nekaj (!!!) spisov pokojnega Rev. Smrekarja je v oceni in za to, da pride vsakemu njegovo, ker mrtvi (!!) ne govorijo. Sestra pokojnika je v nujni potrebi in njej pripadajo koristi od spisov njenega brata. Slutilo se je, da bi ne dobila sestra, kar njej pripada, zato so bili ti spisi poslani na Mr. Louis I. Pirca v Cleveland, O. in sledeči rojaki so obveščeni o tem: Rev. B. Ponikvar, dr. I. Seliškar, L. I. Pirc, John Avsec (!!), John Zulich (!!) in Anton Grdina, in vsi ste prošeni skrbeti, da dobi sestra, kar njej pripada in da se spisi pošteno plačajo. Od gotove strani se ve, da se lahko dobi za te spise 800 dolarjev (4000 K), če ponudi kdo kaj več, toliko bolje. Vam je stvar zaupana, skrbite potem, da dobi vsak svoje. Podpis — Vsakemu svoje!

Paket je bil zapečaten s pečatom Amerikan Express Co. na Monroe St. v Chicagi. Pismo, kot smo ga zgoraj priobčili, nima nobenega pomena in je mogoče le trik tatu, ki je ukradel spise. Mi smo prejeli te spise, toda najboljšega,

kar je Rev. Smrekar naredil, ni med temi spisi. Vse je ukradeno. Objednem pa kaže to pismo, da se je tatvina v resnici dogodila v župnišču Rev. Smrekarja, ravno ob istem času, ko se je slovenski narod v collinwoodski cerkvi žalostno poslavljaval od mrtvega trupla pokojnika. Teda so bili spisi ukradeni, po skrivnostni poti poslani v Chicago, tam odbrani in še enkrat ukradeni, nakar se je poslalo nekaj malega na naše uredništvo. Kdo je predrzni ropar pri belnem dnevu, imamo različne sumnje, ki pa niso dovolj velike, da bi z imeni prišli na dan, toda bodočnost pokaže, da razkrinkamo nesramnega tatu. En dan po prejemu paketa iz Chicage je bil dr. Seliškar obveščen po brzjavu iz St. Paul, Minn. po Rev. Bajcu, da slednji ve, da so bili spisi poslani na nas in da jih zahteva za sebe. Kakor rečeno, spisi so pri nas, ni se bo z njimi ukrenilo po želji sestre blagega pokojnika, s tem pa ni rečeno, da bomo nehali iskati onega roparja, ki je odnesel spise v Chicago in jih od tam zopet sem poslal. — Res »pevcu vedno sreča laže«; ker »živi, umrje brez d'narja«, mu po smrti pa rokopise kradejo. No, vidi se, da so Američanci pustili staro domovino že daleč zadej . . .

Politični pregled.

Državni zbor.

V torek je pričelo jesensko zasedanje državnega zbora. Poslanska zbornica se je pečala s podrobno razpravo o finančnih predlogih. Ko je v specialni debati o davkih na avtomobile govorilo več govornikov, so pričeli Rusini z obstrukcijo, ker se je odklonil njih predlog, naj se odloži finančna razprava dokler ne bo rešena volilna reforma za Galicijo. Seja je trajala do 7. ure zvečer.

V sredo je predložil vodja finančnega ministerstva baron Engel proračun za l. 1914, ki izkazuje 70.000 K prebitka, a to samo na popirju. Predlagatelj je naznanil, da je edina pot za saniranje državnega gospodarstva ta, da se varčuje in da se uvedejo nove davščine. Rusini so tudi v sredo obstruirali, a končno je prišlo do kompromisa, nakar se je seja zaključila. Glasovalo o davku na avtomobile se je v četrtek.

V četrtek je bil namesto odstopiškega zborničnega podpredsednika Conci-ja izvoljen dr. Malfatti. Nato se je vsprejel davek na avtomobile v drugem čitanju. Potem se je začela podrobna razprava o totalizaterskem davku.

Posl. zbornica je včeraj sprejela davek na dirke, nakar je pričela razprava o davku na šampanjec. Referiral je poslanec Miklas. Rusin dr. Staruch je imel večeren obstrukcijski govor.

Razgovor med cesarjem in poslancem Juklom v avdienci.

Zbornični podpredsednik, krščanski socijalec Jukl in polski poslanec German sta bila sprejeta včeraj od cesarja v avdienci, da se mu zahvalita za podeljena jima odlikovanja. Tekom avdience je prišlo do zanimivega političnega razgovora. Cesar je pripomnil, da parlamentno delo ne gre prav posebno izpod rok, nakar je Jukl odgovoril, da je to faktum in da so narodnostni spori v prvi vrsti krivi, da se bori parlament z vednimi težkočami. Cesar je na to odgovoril, da gre pri nacionalnih sporih predvsem za zadeve, ki naj bi se prenesle v delokrog deželnih zborov in rešile tamkaj. Bilo bi želeli, je poudaril cesar, da bi bilo državno zakonodajstvo od teh zadržkov že enkrat razbremenjeno.

Jukl: To bi se dalo doseči le tedaj, če bi se odločili merodajni krogi za energične korake.

Cesar: Morda imate prav!

Napram poslancu Germanu je cesar poudarjal nujno potrebo skorajšnjega sporazuma med Poljaki in Rusini.

Državni zbor se ne razpusti.

»Prager Tagblatt« trdi, da izkušna vlada razpravo o kanadskem škandalu preprečiti. Razpustiti državnega zbora

ne mislijo osobito, ker se še niso izvolile delegacije.

Sprememba kabineta?

Poljski parlamentarni krogi so dobili baje zaupne informacije, da odstopi v kratkem, t. j. že prihodnji teden ali v 14 dneh Stürgkhov kabinet.

»Canadian Pacific« v državnem zboru.

V proračunskem pododseku je poročal posl. Ellenbogen o umazani aferi družbe »Canadian Pacific«, ki spravlja na dan škandalozna razkritja. V to zadevo so po poročilu poročevalca zapleteni visoki uradniki trgovskega ministerstva.

Kriza na Hrvaškem

traja še vedno. Tudi največji optimisti, ki so pričakovali skorajšnje rešitve, so izgnobili vse zaupanje, da pride tako kmalu da reforme. Baron Skerlec je bil te dni pri cesarju v avdienci, ki pa je bila bolj informativnega značaja. Z Dunaja je prišel baron Skerlec v Budapešto, kjer je konferiral z grofom Tisza, kar pa za celotno zadevo ne pomeni nobenega pravega napredka.

Gališka volilna reforma.

Gališki cesarski namestnik je prišel danes na Dunaj, da s poljskimi strankami konferira radi volilne reforme na Poljskem. Od teh konferenc je odvisen razvoj razmer v državnem zboru.

Nemški cesar v Konopištu.

Cesar Viljem je dospel v četrtek kakor gost prestolonaslednika Franca Ferdinanda v lovski grad Konopišt, kjer se je včeraj udeležil lova. Iz Konopišta se poda nemški cesar na Dunaj.

Dalmatinski državni poslanec dr. Tresič-Pavišić odlikovan.

Dr. Tresič-Pavišić je bil v Belgradu odlikovan z redom sv. Save III. vrste.

Ogrski državni zbor sklican.

Ogrska poslanska zbornica je sklicana za 25. t. m.

Knez Albanije.

Za kneza Albanije določeni princ Wied pride prihodnji teden na Dunaj in bo od cesarja sprejet v avdienci. Z Dunaja se poda knez Wied v Rim, kjer bo sprejet od laškega kralja v avdienci.

Preosnova črnogorske vojske.

Črnogorski skupščini, ki je sklicana za 1. november t. l., se predložijo važni zakonski načrti, med njimi preosnova vojske v modernem zmislu; pomnoži se dejanski stan vojske. Skupščina bo razpravljala tudi o ustanovitvi diplomatskih zastopstev na Dunaju, v Peterburgu in Belgradu.

Spopad med Srbi in Bolgari.

Bolgari so napadli srbsko utrdbo Božidarico ter jo zasedli. V četrtek pa so Srbi prepadli Bolgare, ki so se morali umakniti.

Zmede na Portugalskem.

Na Portugalskem so začeli monarhisti revoltirati. Prekinili so zvezo med Lizbono in Portom. Monarhistično vojaštvo se tudi punta. Monarhisti so v Lizboni napadli razne urade in druga javna poslopja. Bili so pa povsod odbiti. Poslaništva v Lizboni so strogo zastražena.

Darovi.

Za »Šolski Dom«

je došlo našemu upravništvu: Franc Razpet, župnik na Idriji pri Bači K 10. Bog plačaj!

Domače in razne vesti.

25letnica dušnega pastirstva. Jutri, 26. t. m. bo praznoval veleč. gosp. Ivan Filipič, častni kanonik in dekan v Ločniku 25letnico dušnega pastirstva v Ločniku. — Četrto stoletje je torej veleč. g. Ivan Filipič v Ločniku, že četrto stoletje je Ločnižanom duhovni oče in voditelj. Veleč. gosp. Ivan Filipič, dasi po rodu in mišljenju Slovenec si je znal pridobiti tudi srca furlanskih Ločniža-

nov, med katerimi uživa splošno zaupanje. Še posebno zaupanje in spoštovanje pa uživa veleč. g. jubilar med dekanijsko duhovščino in pa med slovenskim ljudstvom, ki spada pod ločniški dekanat. Mnogim čestitam, katere bo veleč. gosp. jubilar prejel, naj se pridruži še naša in mu tem povodom ključemo: Bog ga živi še mnogo let zdravega in čvrstnega na dosedanem mestu!

Imenovanja. Namestnik je imenoval rač. oficijala Cesarja vit. Wolfa ad personam za rač. revidenta, in za adjunkte ad personam pri pomožnih uradih namestništvenga pisarniškega oficijala Antona Češut v Gorici ter policijska oficijala Adolfa Hermann v Trstu in Valentina Vanzo v Puli.

Trije važni goriški politiki so se oglasili te dni v uredništvu »Novega Časa«, namreč nekov Žef, nekov Zanut in pa glavna figura med temi tremi goriški revčkom Trikatraka. Ti trije rešujejo v zadnjem »Novem času« deželno »karjolo«, kakor pravijo, to je deželni voz, kar se nam zdi uredno pristaviti, da bodo tudi drugi ljudje razumevali, kaj je mislil »Novi Čas«, ko je pred enim tednom pisal, da je deželni »voz« običal. »Kej uos« pravi Trikatraka, »karjalola ve!« Ti trije ptički bodo na vsak način temeljito poučili naše ljudstvo, kako je z deželno politiko, posebno če stoji še pri vsaki drugi besedi: orkamalora, ak-radibinguli, maloršiga, orpodibako itd. Taki »diškorši« so gotovo prav »poučni« za slovensko mladino in tudi starejšim ne bodo škodovali. Za tisto čevkanje porabi »Novi Čas« dve koloni svojega prostora, za oni epohalni članek dr. Mahnič pa niso gospodje imeli ene vrste prazne. Bedasto in prav neestetično »dialektiziranje«, ki ni ičemur podobno, zadaja pri »Novem Času« toliko truda, da ne ostane časa za druge resne stvari, **zato mora njih politiko reševati goriški Trikatraka**, ki jo daje po »tri soude brač«. Da je nova struja že tako daleč, res nismo še vedeli!

Nemški železničarji v Gorici in goriška policija. Znano je, da so hoteli nemški železničarji v Gorici že parkrat ustanoviti svoje pevsko društvo, a do ustanovnega zborovanja ni prišlo, ker so Slovenci zasedli skoraj vse prostore, kjer je bilo nemško zborovanje napovedano. Sedaj pa so Nemci drugače ukrenili in so po vsej sili hoteli zborovati nemoteni. Naznanili so policiji, da se bo to zborovanje vršilo v petek dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih restavracije »Pri treh kronah«. Obenem so naprosili policijo, naj skrbi za to, da bodo mogli mirno zborovati in da ne bodo moteni po Slovencih. Napovedali so baje, da se zborovanja udeleži od 40 do 50 oseb. — In res se je goriška policija prav vsestransko izvrstno pripravila, da omogoči mirno zborovanje nemškim železničarjem »Pri treh kronah«. Nekaj pred 8 uro zvečer sta marširala po Gosposki ulici dva močna oddelka policajev. Ljudstvo, ki ni vedelo, kam gredo moške postave, se je zvedavo popraševalo, čemu vse to. Policaji so se ustavili v bližini »Treh kron« in tam čakali. Nakrat so dobili povelje, naj eden oddelk maršira v kratko ulico in naj se ustavi pred Petrovičičevo gostilno, drugi oddelek pa naj se poda v ulico Vetturini in naj se ustavi pred gostilno »Pri zlatem angelu«. To je bilo ob 8. uri zvečer. Ljudje so se ustavljali in gledali ta policijski aparat. Prišel je revirni inšpektor, prišel je policijski uradnik v uniformi in konečno je prišel še šef goriške policije dr. Casapiccola. — V restavraciji »Pri treh kronah« pa je bilo vse tiho, le dva gosta sta bila notri. Šele ob 8^{1/2} uri zvečer se je zbralo v prostorih restavracije »Pri treh kronah« 17 oseb, reci sedemnajst oseb, uslužbenec državne železnice, ki so imeli namen. ustanoviti nemško pevsko društvo. Od teh 17 oseb je bilo 9 Slovencev železničarjev. Dr. Casapiccola je prišel v zborovalno sobo in se jezil, češ, da je udeležba majhna, kajti napovedanih da je bilo 40 do 50 oseb. V tem času pa je

Slovencev in ti imajo pravico zahtevati, da se volitve razpišejo tudi v njih domaćem jeziku. S tega vzroka je državno sodišče odločilo, da imajo prav slovenski Pliberčani, ne pa deželna vlada.

30 novih kavalerijskih oddelkov strojnih pušk. »Zeit« poroča, da še letos ustanove 6 novih kavalerijskih oddelkov strojnih pušk, 24 jih pa ustanove l. 1914.

Zaklad išče v Italiji blizu Verone neki avstrijski državljani Popović s svojo ženo. Njih stari oče, ki je bil avstrijski častnik, je baje l. 1859 zakopal tam doli veliko svoto denarja v zlatu, katero išče sedaj srečni unuk. Italijanske oblasti so dovolile iskanje tega »zaklada«.

Drobtinice.

Velika katastrofa v premogokopu. V premogokopu pri Dawsonu v Novi Mehiki je nastala eksplozija, ki je zaslula 130 do 150 delavcev. Uvedla se je rešilna akcija. Upa se, da se rešilni ekspediciji posreči rešiti vse delavce. Delavci so večinoma Italijani.

Žrtve zrakoplavne umetnosti. Standard poroča, da je od leta 1908, do konca meseca septembra tekočega leta pri letanju smrtno ponesrečilo 333 oseb. Na posamezne države odpade žrtev: Francija 96, Nemčija 68, Amerika 51, Anglija 37, Italija 23, Rusija 21, Avstro-Ogrska 8, Švica 6, Belgija 5, Grška 4, Japonska in Argentinijska po 3, Rumunija in Kitajska po 2, Brazilija, Peru, Holandska in Črna gora po 1.

Velikanski požar v St. Louisu. Velikanski požar divja od 20. t. m. v Louisu v Severni Ameriki. Kljub rešilnim delom ognjegascv iz mesta in okolice se doslej še ni posrečilo omejiti požar, ker razširja veter plamene preko posameznih delov mesta. Velika skladišča žita so popolnoma pogorela. Tudi dva železniška kolodvora sta popolnoma pogorela, pri čemur je postalo žrtev plamena tudi mnogo blaga. Ponesrečilo se je več otrok. V hišah, ki so pričele goreti, je nastala grozna panika ter so bežeči ljudje pohodili v gnječi več žena in otrok. Doslej povzročena škoda znaša že kakih 5 milijonov kron.

Kako se zavaruje ost klobučne igle? Z ženskimi klobuki je povsod sitnost, doma in v gledališču, na železnici in v tramvaju. Posebno so nevarne dolge igle, ki tako silijo poleg sedečemu človeku v oči. Zato je po nekaterih krajih in železnicah predpis, da mora vsaka taka sulica imeti zavarovalno kroglico na osti. Pripoveduje se od neke, da je policaj zalotil neko damo na tramvaju brez take kroglice na igli, gospa pa ne bodi lena je hitro nabodla na iglo majhen krompirček, ki ga je ravno nesla s trga. In — stvar je bila v redu!

Gospodarsstvo.

Rokovice se podražijo. Zveza delavskih društev naznanja, da so rokovičarji vseh priprostitih in finih vrst povišali cene svojim izdelkom. Ker je ravno zima že na poti v deželo, ta povišek gotovo ne bo dobro došel tistim, ki jih rado zebe v roke in so prisiljeni nositi rokovice.

Železna industrija nazaduje, ker nima pravih odjemalcev. Balkanska kriza je hudo škodovala, četudi nekateri trdijo, da ne. Praška železniška družba je sklenila odpustiti zopet večje število delavcev in omejiti promet za manj dni v tednu. Zadnje dni je bilo opuščeni okoli 1000 delavcev, kar je vzbudilo v delavskih krogih jako hudo nejevoljo.

Pridobivanje zlata in srebra v naši državi. Leta 1912 se je pridobilo pri nas 301.920 kvintalov zlate rude in sicer za 5450 kvint. več kot l. 1911. Vse to zlato rudo so dali rudniki na Češkem. Ruda je bila uredna 603.840 K. — Ta ruda je dala čistega zlata 203 kg, v vrednosti 662.775 kron. En kilo čistega zlata je bil tedaj 3256 kron in 66 vinarjev. — Srebrne rude se je dobilo l. 1912 samo 217.935 kvintalov, a vrednost je znašala čez 4 milijone kron. Tudi srebro je bilo pridobljeno po večini na Češkem, ker tu ni računeno živo srebro, ampak navadna kovina. Pri raztopljenju se je dobilo 49.355 kg srebra, ki je uredno skoro 5 milijonov kron. En kilo srebra stane okroglo 100 kron, l. 1911 pa le 86 kron. Srebro dobivamo po večini iz državnih, zlato pa po večini iz privatnih rudnikov; razun Češkega ne pride nobena druga dežela v poštev, edino tam so bogati srebrni in zlati rudokopi.

Književnost.

Zbirka sloveskih povesti. To novo in prav potrebno zbirko urejuje znani literarni strokovnjak prof. Grafenauer, ki nam hoče podati v prav ceni obliki celo vrsto starejših naših positeljev, ki so skoro pozabljeni med nami. Naše ljudstvo rado čita in ni dvoma, da bo posleglo po tej pripravi zbirki, katere vsak snopič stane samo 60 vin. Vsak snopič je zase celota. Zbirko, ki izhaja v Kat. Bukvarni v Ljubljani lahko z mirnim srcem priporočamo.

Zdravnik

dr. J. Bačer
ordinira
v ulici Tre Rè št. 9
v GORICI.

Pozor!

100.000 parov čevljev v. 4 pare čevljev za 9 K.

Zaradi plačilnih težav mnogih velikih tovarnih sem pooblaščen razprodati veliko množino čevljev mnogo pod tovarniško ceno. Zato prodam vsakomur 2 para možkih in 2 para ženskih čevljev iz usnja, rujavih ali črnih, elegantnih nove fasoni, velikost po poslani meri v cm. Vse štiri pare prodam za 9 K.

Razp. ilja po povzetju
S. LANDAU, Krakovo,
Berka Joselewicza 3.1154

Zamenjava dovoljena in tudi denar se vrne.

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jelenu«.

Istotam se sprejemajo abonenti po dogovoru po zelo ugodnih cenah.

Glasovir

v dobrem stanu se prodá. Pojasnila pri c. kr. poštnem uradu v Štanjelu na Krasu.

Denarja ni,

draginja je vedno večja, slišek pa majhen. Aho hočete z malim trudom gotovo 10 do 20 kron na dan sa zaslužiti, pošljite v pismu sa pojasnilo znamko sa 10 vinarjev in svoj natančen naslov na

Josip Batič, Ilirska Bistrica 28 (Kranjsko).

Štev. 3041

E

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil III. četrtletja, t. j. mesecev
julija, avgusta in septembra 1912

začne v

pond. dne 1. dec. 1913,
ter se bo nadaljevala naslednje delavnice in sicer četrtke in ponedeljke od 9. ure zjutraj do 1. popoldne.

Dne 3., 10., 13., 17. in 20. decembra bodo od 10. do 12. ure predpoludne v dražbeni dvorani na ogled sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se prodajo na naslednji dražbi.

V Gorici, 22. oktobra 1913.

Od ravnateljstva zastavljalnice.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst 42, 9, 87, 52, 74.

Najboljši češki dobavni vir!

Perje za blazine po zelo nizkih cenah.

1 kg razcepljenega sivega perja 2 K; boljše vrste 2 K 40 v; polubelo najboljšo K 2 80 v; čisto belo 4 K; belo, puh 5 K 10 v; 1 kg najfinejšo belo razcepljeno 6 K 40 v, 8 K; 1 kg puh-perja, sivo K 6, 7; belo fino 10 K; najfinejšo prsno 12 K. Pošiljatev 5 kg, poštnine prosto.

Izgotovljena posteljna oprava

iz gostega, rdečega, plavega, belega ali rumenastega nankinga: 1 pernica dolga 180 cm, široka 120 cm ter 2 blazini vsaka po 80 cm dolga ter 60 cm široka s finim, trpežnim puhom K 16; s pol-puhom K 20, s finim puhom I. vrste K 24; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine za pod glavo K 3, K 350, K 4. Pernice 200 cm dolge in 140 cm široke K 13, K 14-70, K 17-80 in K 21. Pernati madraci iz modrega križastega Gradlna 189 cm dolgi in 116 cm široki K 12-50 in 14-80.

Razpošilja se proti povzetju, in sicer od K 12 poštnine prosto. Neugajajoče se zamenja ali pa se vzame nazaj ter se vrne denar. Ceniki zastoj in poštnine prosto.

S. Benisch, Deschenitz št. 992, Češko.

NAJBOLJŠA STREHA / EDANJO / TI

Firmit - / KRILJEVEC

Asbestni cementni skriljavec Firmit je umeten kamen najboljšo vrste

FIRMITOVE TOVARNE ZADR. ZOG. WEISSENACH O. TRIESTINGI
/PODNE AVTRIJ/KO OVA
ZA /TOP/TVO IN ZALOGA/
G. GREGORIĆ - GORICA OZKA ULICA 71

Kupujte samo dvokolesa „ALTENA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in na boljši bodisi za navadno rabo ali za dirke

šivalni stroji Origin ali „Victoria“ so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezsumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trdki

Kerševani & Cuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

„Ljubljanska kreditna banka“ podružnica v Gorici

Centrala Ljubljana, podružnice: Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst.

Delniška glavnica K 8.000.000.
Rezervni zaklad K 1.000.000.

Vloge na knjižice po 4³/₄ %, v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst, deviz - valut.
Borzna naročila.
Promese za vsa žrebanja.
Vnovčenje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev.

— Eskont menic —
— Stavbeni krediti. —
Predujmi na vrednostne papirje.
Srečke na obroke.

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje.
Safes.
Nakazila v inozemstvo.
Kreditna pisma.